

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

obce

LASKÁR

2008

Vízia obce Laskár

Obec využívajúca výhodnú geografickú polohu, ktorej podmienky umožňujú rozvoj cestovného ruchu. Obec, ktorá je príťažlivá svojou okolitou prírodou nielen pre turistov, ale aj obyvateľov, ktorí sa v nej rozhodli oddychovať i bývať.

OBSAH

Vízia obce Laskár

Úvod	1
1 Analýza teritoriálnych a prírodných podmienok, členenie a symboly	2
1.1 Poloha a rozloha obce	2
1.2 História obce	3
1.3 Správne členenie	4
1.4 Obecné symboly	4
1.5 Ovzdušie	5
1.6 Voda	5
1.7 Pôda	5
1.8 Hluk	6
1.9 Žiarenie	6
1.10 Chránené územie	6
1.11 Prírodné potenciály rozvoja obce	7
2 Analýza demografických, sociálnych a ekonomických podmienok	8
2.1 Obyvateľstvo	8
2.1.1 Dlhodobý vývoj obyvateľstva	8
Demografické údaje	9
2.1.2 Národnostné zloženie obce	9
2.1.3 Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vierovyznania	10
2.1.4 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	10
2.1.5 Ekonomická aktivnosť obyvateľstva	11
2.1.6 Ekonomická štruktúra obce	12
2.1.7 Veková štruktúra obyvateľstva	13
2.2 Majetok obce - všeobecne	13
2.2.1 Štruktúra majetku a obecný rozpočet	14
2.3 Sociálna infraštruktúra	15
2.3.1 Domový a bytový fond	15
2.3.2 Školstvo	16
2.3.3 Zdravotníctvo	17
2.3.4 Kultúra	17
2.3.5 Cestovný ruch	19
2.4 Technická infraštruktúra obce	20
2.4.1 Elektrická sieť	20
2.4.2 Plynofikácia	20
2.4.3 Vodovod a kanalizácia	20
2.4.4 Internet	21
2.5 Inžinierske siete	21
2.6 Dopravná infraštruktúra	21
2.6.1 Cestná doprava a dopravné siete	21
2.7 Odpadové hospodárstvo	22
2.7.1 Životné prostredie – prehľad	22
2.8 Sociálno – ekonomický potenciál rozvoja obce	22
3 SWOT analýza obce Laskár	23

3.1 Silné stránky	23
3.2 Slabé stránky	23
3.3 Príležitosti	24
3.4 Ohrozenia	24
4 Stratégia rozvoja obce	24
5 Súhrn prioritných oblastí, cieľov, opatrení a aktivít	25
5.1 Prioritná oblasť: ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY	25
5.2 Prioritná oblasť: ROZVOJ SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY	26
5.3 Prioritná oblasť: STABILITA SAMOSPRÁVY	26
5.4 Prioritná oblasť: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	27
6 Finančný plán	27
6.1 Rozdelenie financií na programovacie obdobie	27
6.2 Zabezpečenie realizácie	28
7 Záver	29

ÚVOD

Ak chce obec naplniť svoju víziu, musí ísť cestou regionálneho rozvoja. Na to, aby mohla realizovať rozvojové programy, musí získať finančné prostriedky na realizáciu rozvojových programov. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako strategický dokument rozvoja obce by mal slúžiť na riadenie rozvoja obce so zreteľom na vzájomné vertikálne a horizontálne väzby medzi jednotlivými komponentami krajiny. Musí sa brať ohľad na zachovanie všetkých dôležitých noriem, ktoré vychádzajú z polohy obce v blízkosti významného strediska cestovného ruchu – mesta Martin.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je programový dokument vypracovaný na obdobie 7 – 10 rokov, ktorý obsahuje tri základné časti :

- analitickú
- strategickú
- realizačnú

Cieľom programu je sformulovať určitú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy obce a je zároveň v súlade so smerovaním Žilinského samosprávneho kraja a celej Slovenskej republiky.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Laskár vychádza z analýz súčasnej situácie obce a jej výsledkom je stratégia rozvoja obce a akčné plány rozvoja obce, ktoré transformujú určené strategické ciele do konkrétnych realizačných krokov.

Na vypracovaní tohto projektu sa podieľala miestna samospráva a občania obce. Obec, ktorej zaujímavé okolie ju predurčuje na to, aby bola navštevovaná, a aby sa rozvíjala ďalej.

1

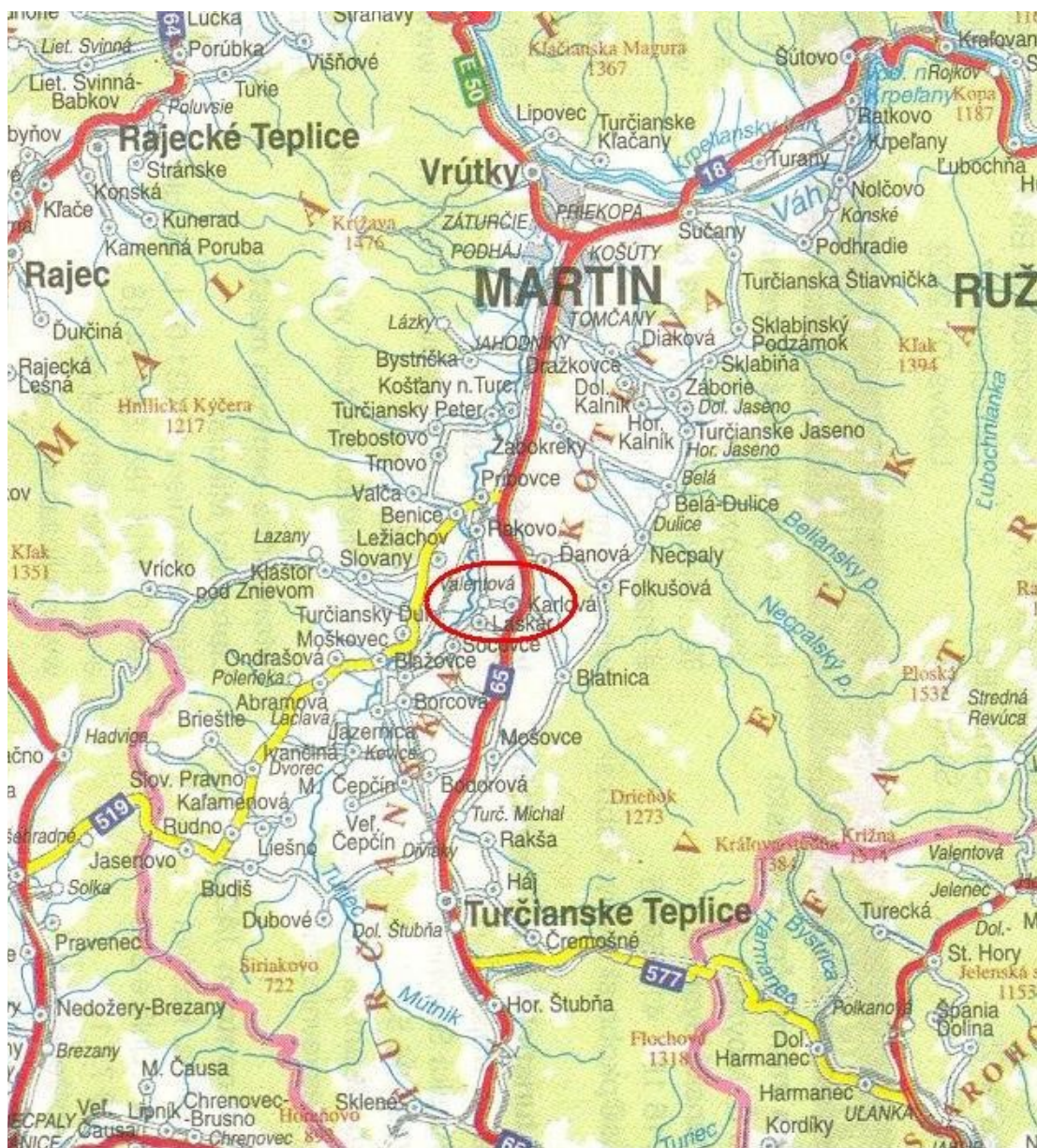
1 Analýza teritoriálnych a prírodných podmienok, členenie a symboly

1.1 Poloha a rozloha obce

Obec Laskár sa nachádza v strednej časti Slovenska a je súčasťou okresu Martin a Žilinského kraja. Od okresného mesta je vzdialená 15 km južne. Leží mimo štátnej cesty smer Martin – Mošovce asi 1 km na juh smerom od susednej obce Karlová.

Nadmorská výška v strede obce je 440 m n. m. a v chotári 431 – 511 m n. m. Katastrálne územie obce sa nachádza na ploche 334 ha. a k 31. 12. 2006 tu žilo 104 obyvateľov.

Hustota obyvateľstva je 31 obyvateľov na km².

1.2 História obce

Prvá písomná zmienka o obci Laskár pochádza z roku 1255, kedy patrila Latiborovi Persovmu. Prvé ohraničenie latiborského majetku sa dialo v r. 1356, označený bol pod názvom Euzpatak (Srní potok). Išlo o vytýčenie chotára medzi Euzpatakom a Rakouchom.

Druhá metácia laskárskeho poľa sa konala v r. 1362, a to proti Murenfeldu (dnešná Valentová). Pôvodnú donáciu laskárskym majiteľom potvrdil kráľ Ľudovít I. v r. 1358. Nasledujúce storočie nie sú o Laskári dostupné žiadne písomné zmienky. Až v r. 1487 je známy majiteľ Ján Mothur do Laskar. Je to zároveň prvý prípad pomenovania obce Laskárom. O 10 rokov neskôr bol do Laskára uvedený Matej do Szece (Čečenský),

vtedajší majiteľ Blatnice. Tak sa dostal do záujmov Blatnického hradu, a viac sa zo závislosti od neho nevymanil. S Blatnickým hradom prešiel pod majetok Révayovcov a zostal tak až do r. 1848. Laskár bol vtedy malou dedinkou. V r. 1715 tu bolo len 18 domácností. Pánska kúria tu nikdy nebola.

Pôvodní obyvatelia Laskára boli roľníci, všetci evanjelického vyznania. V 60. tých rokoch 20. stor. sa do obce prisťahovalo niekoľko rodín z Kysúc, väčšinou to boli ľudia rímsko-katolíckeho vyznania.

Pri „vchode“ do obce nás po pravej strane privíta Brezový hájik, ktorý sa stal dominantou Laskára. V minulosti sa v šume jeho stromov usporiadávali tanečné zábavy.

Súčasťou obce je obec Valentová, ktorú v r. 1991 prideliť k Laskáru.

1.3 Správne členenie

Z hľadiska verejnej správy je obec Laskár súčasťou okresu Martin, Žilinského samosprávneho kraja (VÚC Žilina).

Obvodným úradom je Obvodný úrad v Martine.

Stavebným úradom je Spoločný stavebný úrad Sučany, pracovisko Martin.

Matričný úrad má obec v obci Blatnica, vzdialenej od Laskára 6 km.

1.4 Obecné symboly

Erb Laskára má túto podobu:

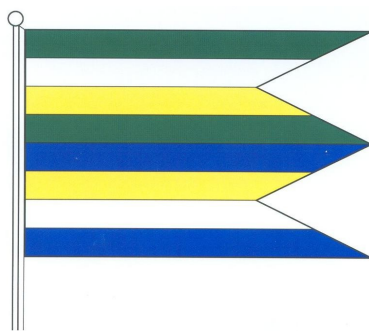
V modrom štíte na zelenej oblej trávinatej pažiti vztýčený zlatý privrátený medveď v striebornej zbroji, v pravici so strieborným odvráteným kosákom so zlatou rukoväťou, v ľavici s troma zlatými klasmi.

Vlajka obce pozostáva z deviatich pozdĺžnych pruhov v poradí vo farbách zelenej, bielej, žltej, zelenej, žltej, modrej, žltej, bielej a modrej. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Pečať obce je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopisom OBEC LASKÁR. Pečať má priemer 35 mm.

erb

vlajka

pečať

1.5 Ovzdušie

Obec Laskár sa nachádza v strede medzi Malou a Veľkou Fatrou. Je obklopená okolitými lesmi i chráneným územím rieky Turiec. Z tohto dôvodu je možné povedať, že ovzdušie v obci je čisté, teda v tomto smere nevyžaduje osobitú ochranu.

Vzhľadom k priaznivým klimatickým pomerom je územie obce dobre prevetrávané z okolitých hôr, čím dochádza k rýchlemu a účinnému rozptylu prípadných znečisťujúcich látok v ovzduší.

1.6 Voda

Na hranici Laskárskeho a Socovského chotára preteká úzky potok, ktorý sa vlieva do rieky Turiec.

V 80. tich rokoch minulého storočia si občania obce svojpomocne vybudovali protipožiarnu nádrž, tým sa tok potoka účelovo využil v prípade požiaru.

1.7 Pôda

Je všetkým dlhodobo známe, že pôda nachádzajúca sa v katastroch Laskár a Valentová patrí medzi veľmi kvalitné v porovnaní s ostatnými obcami v martinskom okrese. Väčšinou je to hnedá lesná a lužná pôda.

• Poľnohospodárska pôda	296,42 ha
- Orná pôda	200,551 ha
- Trvale trávnaté porasty	89,465 ha
- Záhrady	6,407 ha

- Nepoľnohospodárska pôda 8,232 ha
 - Zastavané plochy 6,701 ha
 - Ostatné plochy 1,530 ha

1.8 Hluk

Na území obce sa nenachádzajú väčšie zdroje hluku. Obec sa nachádza mimo frekventovaných dopravných tepien. Cez obec taktiež nevedie žiadna železničná trať.

1.9 Žiarenie

Nie je známa skutočnosť, že by bola obec vystavovaná akémukoľvek typu nebezpečného žiarenia.

1.10 Chránené územie

Z hľadiska Regionálneho územného systému ekologickej stability (Regioplán Nitra – Ekoped Žilina, 1993) sú významné: **Genofondovo významné lokality:**

128. Riečny ekosystém Turca – Prírode blízky ekosystém podhorskej rieky Turiec s veľmi dobre vyvinutými a druhovo bohatými brehovými porastami, prirodzeným režimom toku i charakterom koryta a s nadregionálne významnou refugiálnou a interakčnou (koridorovou) funkciou. Príbrežné mokradňové trávnobylinové spoločenstvá s výskytom vzácných druhov rastlín a živočíchov.

151. Jarok JV od Laskára (Plošiny – Na konci lúky) – melioráciou narušené príbrežné mokradňové fytocenózy s výskytom vzácných druhov vtáctva.

164. Mokrad' pri Valentovej – slatinisko na náplavovom kuželi s výskytom vzácných druhov flóry.

165. Laskár – pod hospodárskym dvorom – slepé rameno Turca s vyvinutou vodnou a litorárnou vegetáciou a výskytom vzácných druhov živočíchov.

166. Lúky pri Turci – hygrofilné, pravidelne zaplavované i kosené lúky so značnou druhovou bohatosťou, migračným výskytom vodných vtákov.

Západné hranice katastra obce susedia s riekou Turiec, ktorá je v tomto úseku Národnou prírodnou rezerváciou so štvrtým stupňom ochrany, jej ochranné pásmo je v treťom stupni ochrany podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z o ochrane prírody a krajiny a je schváleným územím európskeho významu mokradiach (Ramsar, Irán, 1971) Mokrade Turca. Do katastra obce nezasahuje územie Národného parku Veľká Fatra, ani jeho ochranné pásmo.

1.11 Prírodné potenciály rozvoja obce

Obec Laskár sa nachádza v blízkosti mesta Martin, ktoré je významným centrom cestovného ruchu a tiež neďaleko Turčianskych teplíc, ktoré sú významným kúpeľným strediskom.

Obec zahŕňa katastrálne územie Laskár a Valentová. Susedí s katastrálnym územím obcí Socovce, Kláštor pod Znievom, Rakovo, Karlová a Blatnica.

Pri využití prírodných zdrojov ako potenciálov pre rozvoj obce je potrebné zachovávať podmienky ochrany životného prostredia, pretože len zdravé životné prostredie bude lákadlom pre turistov a pre prisťahovanie nových obyvateľov.

2 Analýza demografických, sociálnych a ekonomických podmienok

2.1 Obyvateľstvo

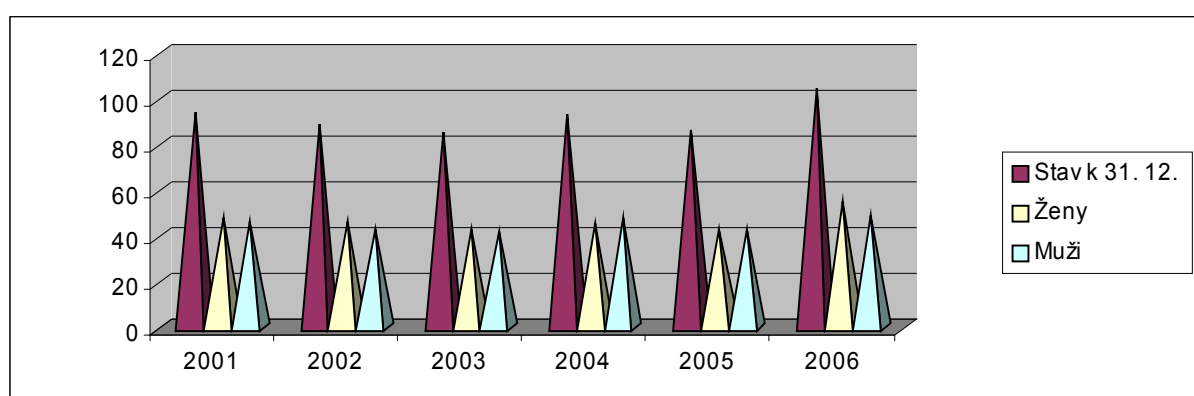
Obec mala k trvalému pobytu k 1. 1. 2007 prihlásených 104 obyvateľov. Podľa počtu sa tak zaraďuje do kategórie malých obcí do 500 obyvateľov.

2.1.1 Dlhodobý vývoj obyvateľstva

Tabuľka 1: Vývoj podľa počtu obyvateľov v obci v rokoch 2001-2006

Roky	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Stav k 31. 12.	94	89	85	93	86	104
Ženy	48	46	43	45	43	55
Muži	46	43	42	48	43	49

Počas sledovaného obdobia v členení podľa pohlavia sú zložky populácie približne vyrovnané.

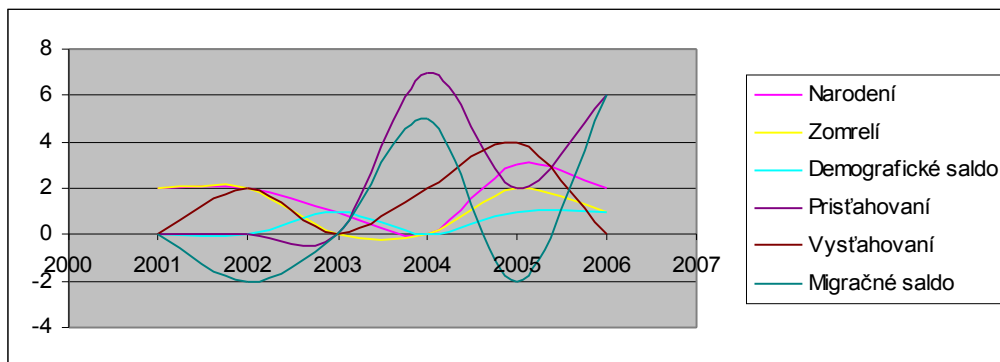
Demografické údaje

Tabuľka 2: Demografický vývoj v obci v rokoch 2001-2006

Roky	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Narodení	2	2	1	0	3	2
Zomrelí	2	2	0	0	2	1
Demografické saldo	0	0	1	0	1	1
Priťahovaní	0	0	0	7	2	6
Vystaňovaní	0	2	0	2	4	0
Migračné saldo	0	-2	0	5	-2	6

Kladné hodnoty demografického salda sú výsledkom vyššej pôrodnosti ako úmrtnosti v obci. Naproti tomu malo v sledovaných rokoch migračné saldo kolísavý priebeh.

Celkový demografický vývoj v spoločnosti závisí od momentálnej situácie mladých rodín, ale hlavne pracovných a existenčných podmienok vôbec.

2.1.2 Národnostné zloženie obce

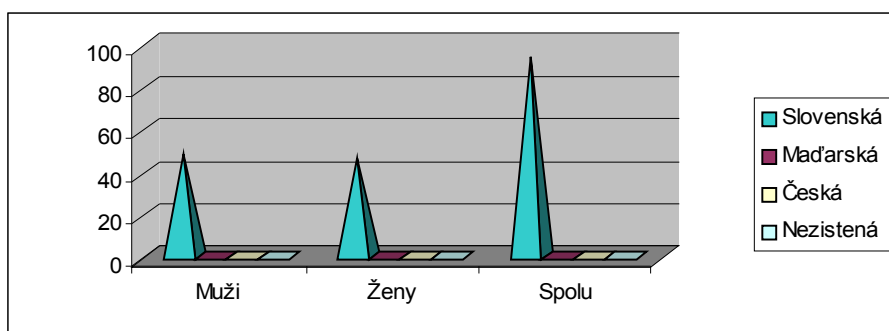
Pre určenie národnosti nie je rozhodujúce, akou rečou sa občan dorozumieva, ale jeho vlastné rozhodnutie o príslušnosti k národu k národnostnej alebo etnickej menšine.

Tabuľka 3: Národnostná štruktúra obyvateľstva v roku 2001

Národnostná štruktúra	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	48	46	94
Maďarská	0	0	0

Česká	0	0	0
Nezistená	0	0	0

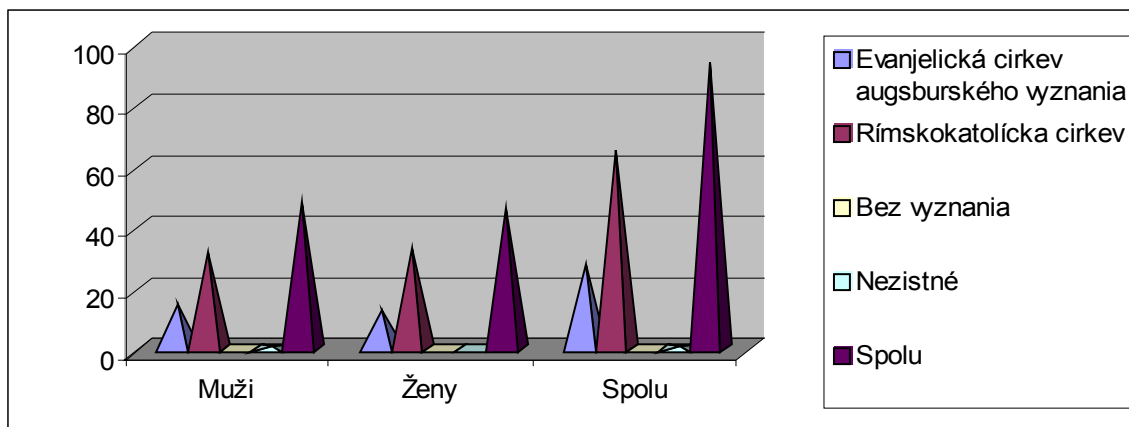
9

2.1.3 Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vierovyznania

Tabuľka 4: Náboženská štruktúra obyvateľstva v roku 2001

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	15	13	28
Rímskokatolícka cirkev	32	33	65
Bez vyznania	0	0	0
Nezistné	1	0	1
Spolu	48	46	94

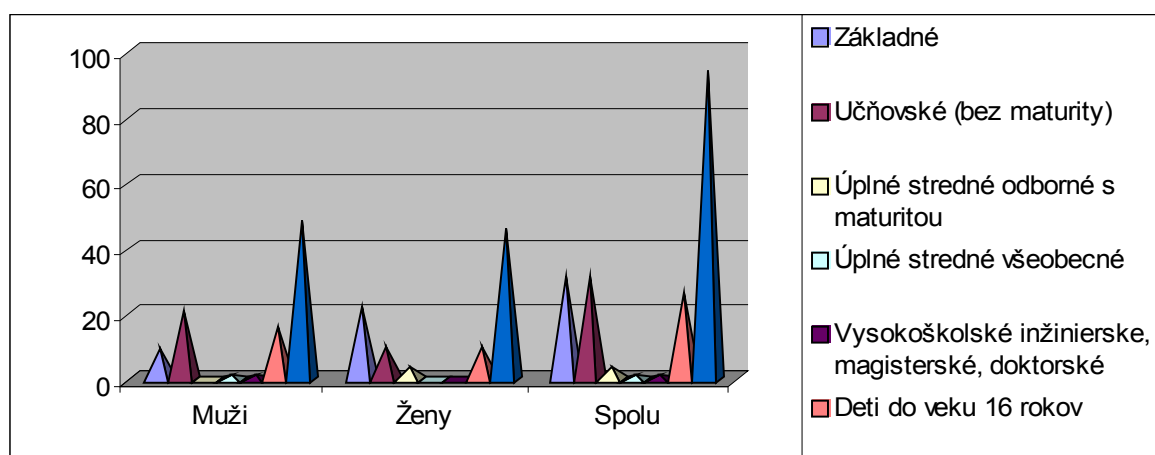

2.1.4 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Tabuľka 5: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v roku 2001

Najvyšší ukončený stupeň vzdelania	Muži	Ženy	Spolu
Základné	9	22	31
Učňovské (bez maturity)	21	10	31
Úplné stredné odborné s maturitou	0	4	4
Úplné stredné všeobecné	1	0	1
Vysokoškolské inžinierske, magisterské, doktorské	1	0	1
Deti do veku 16 rokov	16	10	26
Spolu	48	46	94

10

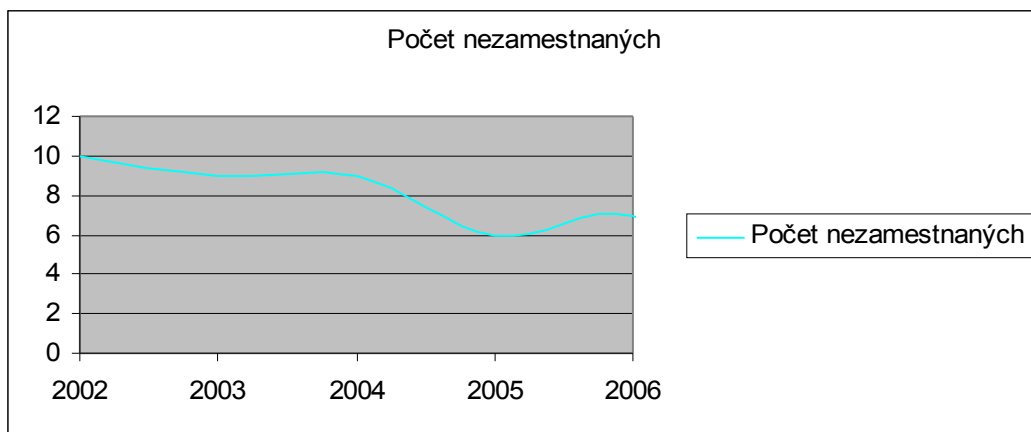

2.1.5 Ekonomická aktivnosť obyvateľstva

Celkovú situáciu v ekonomickej oblasti odráža i vplyv na nezamestnanosť v obci. Súčasný vývoj v evidencii nezamestnaných zaznamenáva klesajúcu hodnotu.

Tabuľka 6: Vývoj nezamestnanosti v obci v rokoch 2002-2007

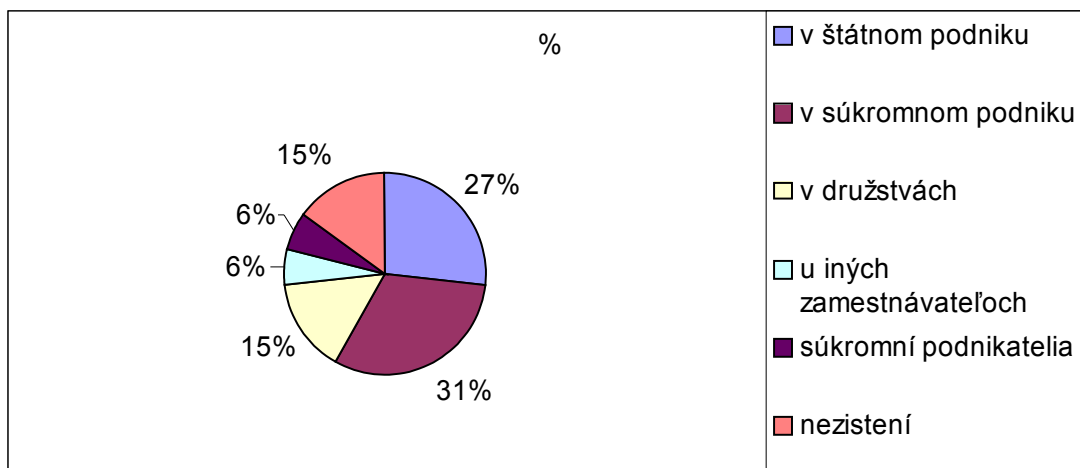
Roky	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počet nezamestnaných	10	9	9	6	7	2

Z nasledujúcej tabuľky z hľadiska štruktúry zamestnanosti a druhu odvetvia zamestnaných obyvateľov vyplýva, že najviac obyvateľov nachádza svoje uplatnenie v štátnych a súkromných podnikoch. V 15% sa obyvatelia uplatňujú v práci v družstvách.

Tabuľka 7: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo v roku 2001 v %

Zamestnanci v odvetviach:	%
v štátnom podniku	27
v súkromnom podniku	31
v družstvách	15
u iných zamestnávateľoch	6
súkromní podnikatelia	6
nezistení	15

2.1.6 Ekonomická štruktúra obce

Podľa registrovania na príslušnom živnostenskom úrade a tiež v registri príslušného súdu je ku koncu roku 2007 na území našej obce evidovaný takýto počet podnikateľov:

- 4 živnostníci: ALUTEC – Ing. Milan Slovík
Martin Janík – stolárstvo
Róbert Csintalan- RANCH AMADEUS
Ľubomír Maniš Kamenárstvo
- 1 spoločnosť s ručením obmedzeným : Kamenárstvo Maniš s.r.o.

V súčasnosti všetky tieto podnikateľské subjekty podnikajú na našom území, čo z hľadiska zamestnanosti nemá výrazný vplyv.

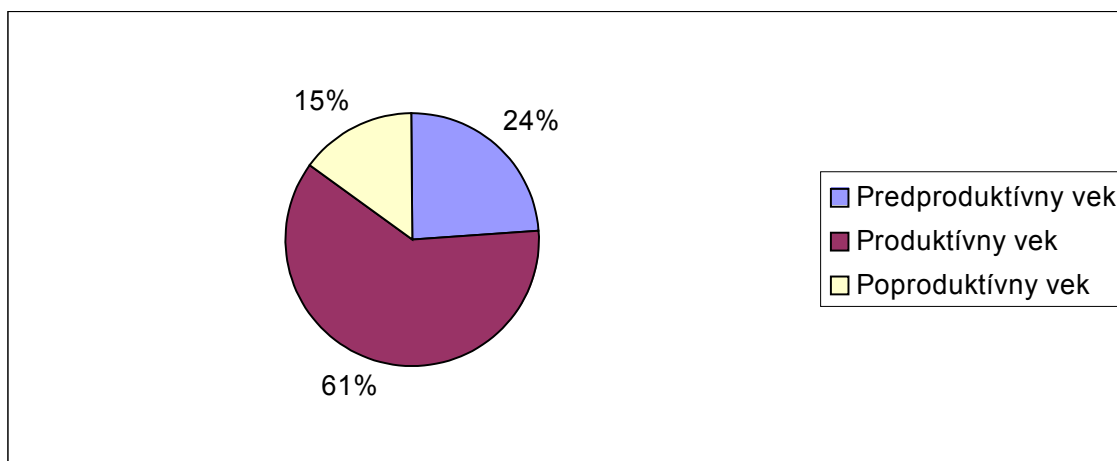
2.1.7 Veková štruktúra obyvateľstva

Z nasledujúceho grafu vyplýva, že vo vekovej štruktúre obyvateľov obce sú v predstihu obyvatelia v produktívnom veku, ktorí tvoria približne 60% podielu z celkového počtu obyvateľstva. V poproduktívnej kategórii logicky evidujeme klesajúci stav. Stabilita zotrúva v mladšej teda predproduktívnej kategórii.

Tabuľka 8: Veková štruktúra obyvateľstva v rokoch 2001-2006

Veková kategória	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Predproduktívny vek muži (0-14)	15	13	15	16	14	15
Predproduktívny vek ženy (0-14)	10	12	8	8	7	10
Produktívny vek muži (15-59)	27	25	24	24	25	31
Produktívny vek ženy (15-59)	24	23	24	30	27	32
Poproduktívny vek muži (60+)	6	5	4	5	4	3
Poproduktívny vek ženy (60+)	12	11	10	10	9	13
Počet obyvateľov CELKOM	94	89	85	93	86	104

Veková štruktúra obyvateľstva v roku 2006 v %

2.2. Majetok obce – všeobecne

Majetok obce je definovaný vo viacerých právnych normách. Základnou normou je zákon č. 369/1991 Zb. o obecnom zriadení, zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších právnych predpisov. Majetkom obce sú veci vo vlastníctve obce a majetkové práva. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok stanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami. Obec má tie isté práva pri nakladaní s majetkom ako ostatné právnické osoby.

Obec sa môže zúčastňovať na ekonomickom rozvoji prostredníctvom rozpočtu a využitia obecného majetku.

Fiškálna decentralizácia prebiehajúca v ostatnom období spolu s postupným prenesením kompetencií na vyššie územné celky a obecné samosprávy výrazne zvyšujú zodpovednosť obecnej samosprávy a tým rozširujú oblasti, v ktorých môže obec plniť svoje úlohy.

2.2.1 Štruktúra majetku a obecný rozpočet

Obecná samospráva teda môže ovplyvniť ekonomický rozvoj v obci a to viacerými spôsobmi:

- finančnými prostriedkami z príjmovej časti obecného rozpočtu
- majetkom, ktorým narába a používa na chod pri výkone samosprávy
- koordináciou, ktorou môže ovplyvniť podnikateľské aktivity v obci

Ročný rozpočet obce je základný finančný plán, ktorý každoročne obec vypracuje a obecné zastupiteľstvo schvaľuje. Skladá sa z dvoch základných častí a to rozpočtové príjmy a rozpočtové výdaje.

Príjmy rozpočtu obce sú tvorené nasledovne a to v položkách:

- podielové dane, ktoré tvoria rozhodujúcu zložku príjmov obce
- miestne dane a poplatky
- príjmy z používania obecného majetku
- granty a transfery

Výdaje rozpočtu obce ovplyvňujú predovšetkým výdavky bežného rozpočtu, ktoré zabezpečujú chod samosprávy. Výrazným vplyvom na každoročnom zvyšovaní výdavkov bežného rozpočtu má hlavne nárast cien

el. energie, vody, kancelárskeho a všeobecného materiálu,
telekomunikačných a poštových služieb.

Základné členenie výdavkov je nasledovné:

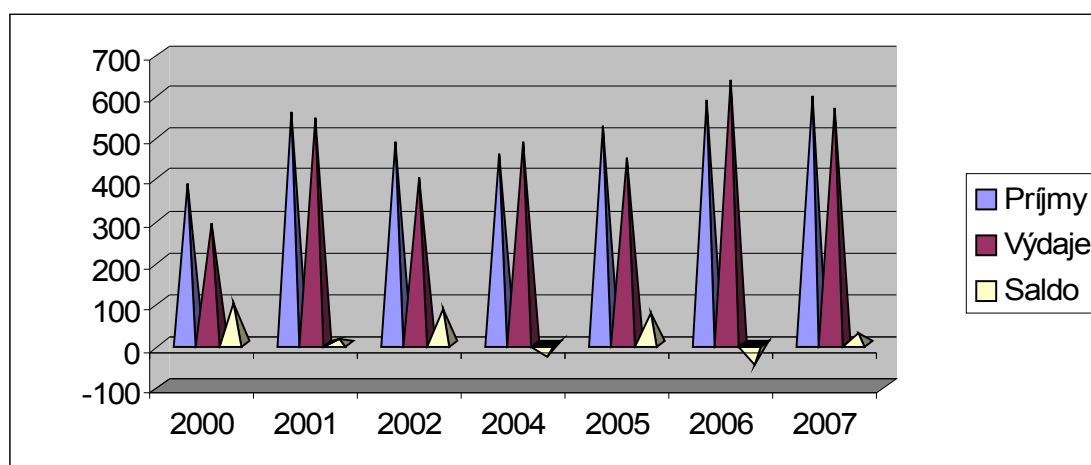
- mzdy a odvody
- odmeny zamestnancom a poslancom
- energie
- dopravné
- nakladanie s odpadmi

14

- rutinné a štandardné údržby budov, strojov, výpočtovej techniky
- telefónne a poštové poplatky
- ostatné výdavky

Tabuľka 9: Obecný rozpočet v rokoch 2000-2007

Rozpočet obce	2000	2001	2002	2004	2005	2006	2007
Príjmy	387	557	486	456	523	586	595
Výdaje	289	544	402	485	448	635	569
Saldo	98	13	84	-29	75	-49	26

Nakoľko rozpočet obce tvorí základný ekonomický nástroj, je
štvrtročne predkladaný Daňovému úradu v Martine, ktorý kontroluje

správnosť účtovania a dodržiavanie zákona o účtovníctve a vydaných Pokynov a nariadení MF SR.

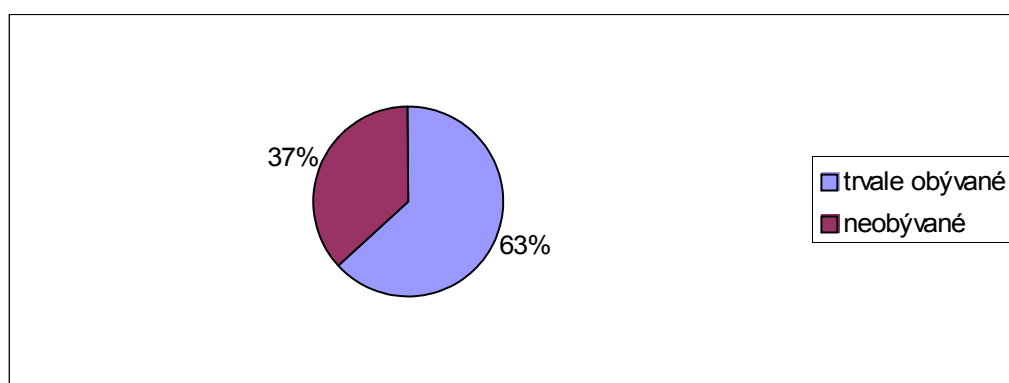
2.3 Sociálna infraštruktúra

Sociálna infraštruktúra alebo občianska vybavenosť vytvára v obci podmienky pre kvalitu života v nej. Preto snahy obce sú nasmerované k jej rozvoju tak, aby mohla vytvárať funkciu spoločenskú, kultúrnu ale predovšetkým obytnú.

2.3.1 Domový a bytový fond

Obec je tvorená len z rodinných domov. Podľa výsledkov sčítania v roku 2001 tu bolo 32 rodinných, z ktorých je 20 trvale obývaných. Ostatné sú vedené ako neobývané (12).

15

Z pohľadu vlastníckych vzťahov je podstatná časť rodinných domov vo vlastníctve fyzických osôb a 2 budovy sú vo vlastníctve obce a to kultúrny dom a predajňa.

Z pohľadu typu domov prevládajú domy s 1-2 nadzemnými podlažiami – 18 budov. Zo štatistík vieme posúdiť, že vybavenosť obývaných domov v obci je uspokojivá:

- 24 bytov je zásobovaná vodou z vodovodu
- 19 domácností má septik
- 5 domácností má čističku odpadových vôd
- 14 domácností má lokálne ústredné kúrenie
- 22 domácností má kúpeľňu alebo sprchovací kút

2.3.2 Školstvo

V obci sa nenachádza ani predškolské ani školské zariadenie. Deti z obce cestujú školskými autobusmi do neďalekej obce Kláštor pod Znievom (7km), kde je aj Základná a tiež Materská škola.

V roku 2005 základná škola získala čestný názov „Základná škola Františka Hrušovského Kláštor pod Znievom. Zároveň bola v minulom roku priamo v školských priestoroch otvorená pamätná izba venovaná riaditeľovi znievskeho gymnázia Františkovi Hrušovskému, ktorý túto budovu postavil. Žiaci školy majú možnosť navštevovať záujmové krúžky a tak rozvíjať svoj talent v rôznych oblastiach. V súčasnosti navštevuje ZŠ 282 žiakov rozdelených do 13 tried.

2.3.3. Zdravotníctvo

Obec nemá vlastné zdravotné stredisko. Zdravotnú starostlivosť našim občanom poskytuje všeobecný lekár v susednej obci Príbovce vzdialenej 7 km. Ordinuje tu zároveň aj detská lekárka. Občanom je k dispozícii aj lekárka. Pohotovostná služba je najbližšie v meste Martin, kde je taktiež nemocnica.

V súčasnosti z hľadiska počtu obyvateľov neuvažujeme nad vytvorením podmienok pre zavedenie vlastnej lekárskej starostlivosti v obci. Doterajšiu zdravotnú starostlivosť z pohľadu dostupnosti považujeme za dostatočnú.

2.3.4. Kultúra

Napriek tomu, že obec nie je veľká, čo do počtu obyvateľov nezaostávame za ostatnými, oveľa väčšími obcami z pohľadu každoročného organizovania rôznych kultúrno-spoločenských podujatí so zachovávaním tradícií a miestnych zvyklostí.

Organizujeme podujatia pre všetky vekové kategórie od detí až po dôchodcov. Vďaka miestnym organizáciám ako sú Dobrovoľný hasičský zbor, tamojší podnikatelia, ktorí na niektoré podujatia

17

prispievajú finančne ale i vecne, no samozrejme samotní občania obce, ktorí majú pri všetkých svojich starostiach chuť sa príjemne odreagovať na Mikuláša, Silvestra, Fašiangy, Deň detí, Deň matiek, stretnutí pre dôchodcov.

Každoročne sa konajú letné hry samospráv a to vždy v inej obci. I my sme sa po 1. krát v min. roku zúčastnili týchto mimoriadne úspešných hier, kde naši občania reprezentovali našu obec v rôznych športových disciplínach.

Prevažne všetky podujatia v obci sa sústreďujú do miestneho kultúrneho domu. V prípade letných akcií ako je Deň detí na detskom ihrisku, kde sa v r. 1996 vybudovali detské preliezky a to vďaka našej občianke, ktorá získala pre obec grant z nadácie Baumiť. Taktiež svojou „prácou do mlyna“ prispeli tamojší, hlavne mladí ľudia. Títo majú taktiež k dispozícii miestu knižnicu síce so straším knižným fondom, ale postupne obnovujúcim sa.

Taktiež u nás od septembra min. roku začal činnosť výtvarný krúžok pod vedením našej občianky zo Súkromného centra voľného času ABC Martin, ktorá vedie naše deti k tvorivej činnosti. K dispozícii majú obecné priestory, ktoré si už medzičasom skrášlili svojimi peknými prácami.

Jednou z veľmi úspešných udalostí v min. roku pod názvom „Nedeľa v Laskári“ bolo reprezentovanie obce Laskár v Múzeu slovenskej dediny v Martine v Jahodníckych hájoch. Hlavnou myšlienkou tohto podujatia bolo slávnostné otvorenie a sprístupnenie objektu starej hasičskej zbrojnice tzv. strážnice alebo hasičiarne, ktorú obec v r. 1976 múzeu darovala. Naši občania ale i tí z blízkeho i vzdialenejšieho okolia tu mali možnosť ukázať

svoje „bohatstvo“ v podobe svojich ručných prác, ktoré tu vystavovali. Veľkou poctou nám bolo doručenie ďakovného listu od vedenia Slovenského národného múzea v Martine, ktoré ocenilo celkový priebeh akcie, na ktorú sa podľa zistenia prišlo pozrieť vyše šesťsto návštevníkov.

18

2.3.5 Cestovný ruch

Cestovný ruch je dôležitou súčasťou ekonomického rozvoja toho ktorého regiónu, pretože nielenže vytvára priaznivé podmienky pre rozvoj pracovnej príležitosti pre obyvateľov, ale zabezpečuje aj zároveň príjmy do samotnej obce.

Vzhľadom na to, že Laskár spoločne s obcou Valentová na tento druh rozvoja má veľký potenciál, už len z hľadiska zaujímavej polohy a prírodných lákadiel. V budúcnosti sa obec bude snažiť vytvoriť pre tento rozvoj podmienky.

V súčasnosti je veľkým magnetom pre turistov miestny ranč, kde je pestrá ponuka aktivít pre celé skupiny a rodiny. Na ranči ponúkajú výuku jazdenia, viacdenné výlety na koni po fatranskej magistrále s profesionálnym trénerom. V letných mesiacoch sa tu organizujú detské indiánske tábory. Možnosti ubytovania sú v dvoch rodinných apartmánoch a v piatich zrubových chatkách.

Charakter okolia jasne definuje ideálny priestor na rozšírenie najmä agroturistiky a cykloturistiky.

19

2.4 Technická infraštruktúra obce

Technická infraštruktúra je dôležitým aspektom pôsobiacim na rozvoj obce po stránke ekonomickej. Vytvára možnosti kvalitnejšieho bývania obyvateľov, poskytuje podmienky pre rôzne služby, napomáha zabezpečovať podmienky pre podnikateľské aktivity v obci a jej okolí.

2.4.1 Elektrická sieť

Zásobovanie elektrickou energiou obce zabezpečujú transformátory a elektrické siete. Tie sú vybudované po celej dĺžke miestnych komunikácií, rozvody sú vedené vzduchom na betónových stožiaroch, na ktorých je

inštalovaný systém verejného osvetlenia. Prevádzkovateľom elektrickej siete v obci je Stredoslovenská energetika a.s. Žilina.

2.4.2 Plynofikácia

Obec nie je plynofikovaná, nakoľko v minulosti nebol záujem o jej zavedenie. Väčšina obyvateľstva využíva na vykurovanie domácností pevné palivo a tiež elektrinu. Plyn je v prevažnej miere využívaný len v kuchyniach.

2.4.3 Vodovod a kanalizácia

Celá obec je zásobovaná pitnou vodou zásobovacím vodovodom z Blatnickej doliny. Tento zdroj spadá do správy Turčianskej vodárenskej spoločnosti, ktorá zabezpečuje prísun pitnej vody v oboch okresoch Martin i Turčianske Teplice. Odberatelia sú napojení vodovodnými prípojkami, na ktorých sú osadené vodomery na zistenie odberu.

Preto v súčasnosti považujeme zásobovanie vodou za vyhovujúce, potreba je krytá v plnom rozsahu.

V obci nie je vybudovaná dažďová ani splašková kanalizácia.

2.4.4 Internet

Tento komunikačný prostriedok si postupne nachádza uplatnenie aj v našej obci. Obyvatelia sú prevažne napojení na bezdrôtový internet, ktorý v našej obci poskytuje od roku 2006 firma Gaya z Martina. V minimálnej miere obyvatelia využívajú služby mobilných operátorov či internet cez pevnú linku. Musíme konštatovať, že tieto služby sú viac menej závislé od samotných finančných prostriedkov občanov obce. Práve pre tých, ktorí nemôžu využívať tieto služby z finančných dôvodov, je internet k dispozícii na Obecnom úrade.

2.5 Inžinierske siete

Táto téma je veľmi náročná z hľadiska investícií, pretože obec nemá dostatočné finančné prostriedky na ich kompletné dobudovanie. Snahou obce v budúcnosti je preto počítať s ich doriešením. Táto investícia je dôležitá, nakoľko ľudia z blízkeho ale aj vzdialenejšieho okolia vyhľadávajú lokality ako je práve tá naša z dôvodu atraktívneho a hlavne pokojného prostredia. Vidíme to hlavne na zjavnom záujme odkupovania pozemkov ale i nehnuteľností, ktoré sú súkromne v obci Laskár i Valentová ponúkané na odpredaj. Taktiež siete ako také vytvárajú predpoklad na rozvoj ďalších podnikateľských aktivít v obci.

2.6 Dopravná infraštruktúra

2.6.1 Cestná doprava a dopravné siete

Obec leží mimo dopravných tepien, ale prostredníctvom ciest II. A III. kategórie je prepojená s okresným mestom Martin a mestom Turčianske teplice. Tieto mestá sa priamo podieľajú na rozvoji obce najmä poskytovaním pracovných príležitostí našim obyvateľom.

Intenzita autobusových spojov je t.č. nedostačujúca. Tento problém obyvatelia riešia využívaním vlakového spojenia (železničná trať je vzdialená cca 1 km od obce) alebo v prevažnej miere vlastnou dopravou. O zimnú údržbu miestnych komunikácií sa stará obec.

Miestne komunikácie sú bohužiaľ v nevyhovujúcom stave, preto sa opravy a tiež kompletne vybudovanie niektorých z nich plánujú na najbližšie roky podľa dostupnosti finančných prostriedkov.

21

2.7 Odpadové hospodárstvo

Kvalita životného prostredia sa stáva v poslednom období prioritou. Znehodnocuje sa veľa poľnohospodárskej ako i inej pôdy z dôvodu čiernych skládok odpadu.

Vznikajú divoké smetiská s rôznym druhom a množstvom odpadu, čo je zapríčinené zvýšenou produkciou a rozvojom priemyslu ale hlavne životnou úrovňou obyvateľstva.

Obec Laskár t.č. zatiaľ nerealizuje separáciu komunálneho odpadu, ale vzhľadom na to, že si to prísne kritériá Európskej únie vyžadujú a bude povinnosťou i malých obcí zapojiť sa do separácie, uvažujeme už v blízkej budúcnosti nad jej realizáciou.

Pravidelný vývoz a likvidácia komunálneho odpadu je zabezpečená firmou Technické služby Turčianske Teplice. Každá domácnosť vlastní smetné nádoby, ktoré sú Technickými službami vyvážané v letných mesiacoch 1x za dva týždne a v zimných mesiacoch 1x týždenne, čo je považované za dostačujúce. Obec vlastní 1 veľkokapacitný kontajner, ktorý je vyvážaný podľa potreby.

2.7.1 Životné prostredie – prehľad

Odpad	-komunálny – domový	vývoz v lete 1x za 2 týždne v zime 1x za týždeň
-------	---------------------	--

- veľkokapacitný kontajner podľa potreby
- sklárky „čierneho“ odpadu problematické

Znečistenie	-voda	kvalitný zdroj pitnej vody
	-ovzdušie	čisté
	-pôda	neznečistená
	-hlučnosť	veľmi nízka

2.8 Sociálno-ekonomický potenciál rozvoja obce

Z uvedených sociálnych, demografických a ekonomických podmienok obce Laskár môžeme identicky poukázať na faktory ovplyvňujúce ďalší rozvoj obce. Sú to predovšetkým:

22

- postupný rast obyvateľstva
- vhodná veková štruktúra obyvateľstva – mladšia a stredná veková kategória
- dôležitosť toho, že obec vlastní priestory na kultúrno-spoločenské a športové vyžitie obyvateľov
- v obci je vybudovaný vodovod, elektrická sieť, osvetlenie

Naša predstava o budúcej podobe obce sa spája so snahou zapojiť do vecí verejných čo najväčšie množstvo ľudí, ktorým by záležalo na tom, kde žijú, aby im bola blízka otázka čistoty životného prostredia, aby sa pozdvihol ich záujem o veci verejné.

3 SWOT analýza obce Laskár

3.1 Silné stránky (Strong points)

- rast obyvateľov v predproduktívnom veku
- výhodná poloha obce na blízkosť mesta Martin
- zachovanosť kultúrneho, historického potenciálu a tým vhodné podmienky pre spoločenské a kultúrne podujatia
- spoluúčasť organizácií a združení na kultúrnom dianí v obci
- vhodná klíma a pôda pre rozvoj poľnohospodárstva
- tiché, kludné prostredie
- vybudovaná technická infraštruktúra – elektrifikácia, verejné osvetlenie, vodovod

3.2 Slabé stránky (Weak points)

- zastarané objekty občianskej vybavenosti
- nedostatok pracovných príležitostí priamo v obci
- nejasnosť vlastníckych pomerov u pozemkov v katastroch obcí Laskár, Valentová
- slabé povedomie obyvateľstva na ŽP
- potreba rekonštrukcie miestneho rozhlasu, obecných objektov a majetku
- veľmi zlý stav miestnych komunikácií
- potreba investícií na údržbu technických zariadení vo vlastníctve obce a DHZ (modernizácia a obnova hasičského vybavenia)
- nedostatočná ponuka tovaru a služieb v miestom obchode

3.2 Príležitosti (Opportunities)

- podpora investičnej bytovej výstavby IBV
- možnosť riešenia problémov týkajúcich sa celého regiónu s najbližšími okolitými obcami
- zavedenie separovaného odpadu, likvidácia divokých skládok
- vybudovanie kompostovacieho zariadenia pre biologicky rozložiteľný odpad
- obnova brezového hája
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a vybudovanie nových
- zapojenie všetkých vekových kategórií do brigád i záujmových aktivít v obci

3.3 Ohrozenia (Threats)

- nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj obce
- nepripravenosť projektovej dokumentácie pre získanie finančných prostriedkov z EÚ
- prípadná neúspešnosť projektov na čerpanie financií z rozpočtu SR a EÚ
- nárast cien energií
- vandalizmus – hlavne u mládeže
- devastácia ŽP a tým zníženie atraktívnosti obce pre rozvoj bývania a cestovného ruchu
- ohrozovanie čistoty spodných vôd žumpami z rodinných domov
- prechod kompetencií a zlá legislatíva

4 Stratégia rozvoja obce

Vzhľadom na všetky aspekty, ktoré v lokalite pôsobia a predpokladané trendy rozvoja tohto regiónu, pracovná skupina podieľajúca sa na vypracovávaní tohto dokumentu, dospela k strategickému zámeru obce Laskár.

Obec Laskár spoločne s obcou Valentová majú predpoklady byť pre svojich občanov miestom na pokojné bývanie v čistom a zdravom prostredí. Je dôležité, aby sa rešpektovali podmienky zachovávanía vidieckeho štýlu a tým zároveň aj zvyšovať životnú úroveň obyvateľstva.

5 Súhrn prioritných oblastí, cieľov, opatrení a aktivít

Základným predpokladom pre splnenie stanovených cieľov je získanie potrebných finančných zdrojov. Ide predovšetkým o financie z fondov EÚ. Ďalším dôležitým faktorom pre splnenie strategických cieľov je kvalitné vypracovanie projektových dokumentácií a ich predloženie na jednotlivé inštitúcie.

5.1 Prioritná oblasť: ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Cieľ 1: Dobudovanie a výstavba miestnych komunikácií

Opatrenia: Vybudovanie vodovodu v obci v 90. tich rokoch minulého storočia značne zasiahlo do stavu miestnych komunikácií. Ich technický stav je absolútne nevyhovujúci. Existuje na nich množstvo výtlkov, ktoré aj keď provizórne zasypeme, po krátkom čase je stav obdobný. V čase sucha sú značne prašné, čo znepríjemňuje život obyvateľom.

Podstatná časť miestnych komunikácií si vyžaduje úplné vybudovanie, pretože nemajú ani základnú úpravu ako je štrkový podklad. Sú to komunikácie v obci Laskár i Valentová. Ulice sú obývané mladými rodinami s deťmi. V čase zrážok sú rozbahnené a ťažko priechodné. Z hľadiska financovania je práve v týchto častiach najnáročnejší proces.

Financovanie: rozpočet obce, fondy EÚ

Cieľ 2: Modernizácia bezdrôtového rozhlasu

Opatrenia: Obecný rozhlas je hlavným mediálnym prostriedkom obce a t.č. je technicky nevyhovujúci. Vyžaduje si stále náklady a to i na základnú údržbu. Jeho modernizáciou sa pozitívne skvalitní život v obci.

Financovanie: rozpočet obce, fondy EÚ

5.2 Prioritná oblasť: ROZVOJ SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Cieľ 1: Rozšírenie intravilánu obce pre výstavbu rodinných domov

Opatrenia: Zaujímavosť lokalít katastra Laskára i Valentovej je do budúcnosti veľkým potenciálom budúca výstavba rodinných domov. Krásne prostredie láka obyvateľov okolitých miest. Znamená to do budúcnosti pripraviť pozemky, dobudovať inžinierske siete a tiež príjazdové komunikácie.

Financovanie: fondy EÚ

Cieľ 2: Rekonštrukcia kultúrneho domu

Opatrenia: Kultúrny dom v obci je jediným miestom hromadného stretávania sa obyvateľov na rôznych kultúrnych podujatiach v roku, ale slúži i na prepožičiavanie sály na rôzne oslavy a rodinné stretnutia. Preto je veľkou nevyhnutnosťou zefektívniť podmienky v ňom, čo si vyžaduje nemalé investície do rekonštrukcie kúrenia a vybudovania sociálnych zariadení a kuchynky.

Financovanie: rozpočet obce, fondy EÚ

5.3 Prioritná oblasť: STABILITA SAMOSPRÁVY

Cieľ 1: Obnova obecného majetku

Opatrenia: Samospráva dlhé roky funguje v prenajatých priestoroch starej kameninovej budovy Evanjelickej cirkvi Blatnica bez sociálnych zariadení, hoci obec vlastní 2 budovy, v ktorých by aj reálne mohla fungovať. Projekt na budúcu polyfunkčnú budovu bude zastrešovať celkovú rekonštrukciu budovy, v ktorej kedysi sídlila obecná škola. Táto budova by teda slúžila ako komplex obecnej vybavenosti so svojim obecným úradom a zasadacou miestnosťou a tiež knižnicou. Nechýbalo by tu WC, ktoré už reálne existuje a samozrejme predajňa potravín a zmiešaného tovaru.

Objekt si celkovo vyžaduje nové pokrytie strechy, zateplenie, výmenu okien, zníženie stropu v predajnej miestnosti a tiež vybudovanie podkrovných miestností pre zasadačku a knižnicu.

Dôležitým prvkom bude zníženie energetickej náročnosti, čomu za momentálnych okolností nedokážeme nijakým spôsobom predísť a týmto dosiahnuť úsporu nákladov na prevádzku.

Financovanie: rozpočet obce, fondy EÚ

5.4 Prioritná oblasť: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Cieľ 1: Odpadové hospodárstvo obce

Opatrenia: Je nevyhnutnosťou udržiavať úroveň enviromentálneho podvedomia medzi obyvateľmi, a teda je nutné zabezpečiť osvetu, ktorá by bola prínosom pre ochranu životného prostredia v obci a jej okolí.

Zabezpečením **likvidácie divokých skládok** v obci so zavedením sankčného systému v prípade porušovania ekologických zásad, dosiahneme maximálnu ochranu životného prostredia.

Nevyhnutnosťou obce vzhľadom na jej povinnosť z hľadiska platnej legislatívy je v blízkej dobe zabezpečiť **separáciu komunálneho odpadu**.

Vyžaduje si to pripraviť podmienky pre jej realizáciu formou dohôd s kompetentnými firmami v oblasti zberu a zhodnocovania vyseparovaného odpadu.

Nakoľko obec Laskár a Valentová ročne vyprodukuje množstvo biologického odpadu, ktoré končí na divokých skládkach, je potrebné zabezpečiť vybudovanie **kompostovacieho zariadenia**. Uvedená investícia tak prispeje k zlepšeniu životného prostredia v obci.

Financovanie: rozpočet obce, fondy EÚ

6 Finančný plán

6.1 Rozdelenie financií na programovacie obdobie

Plánované čerpanie zdrojov je uvedené v časti 5.1 až 5.4 ku každej prioritnej oblasti samostatne. Východiskovým bodom je predpoklad, že obec bude vychádzať z jednotlivých cieľov prioritných oblastí.

Odhad realizácie PHSR bude vychádzať z očakávaných zdrojov akými sú fondy EÚ a verejné financie.

6.2 Zabezpečenie realizácie

PHSR je potrebné podrobiť každoročnému posúdeniu obecným zastupiteľstvom a tak aktualizovať plán aktivít na nasledujúci rok. PHSR je živý dokument, ktorý je možné upravovať podľa akútnych potrieb či možnosti financovania. Realizácia programu je vykonávaná na základe projektov. Na realizácii programu sa budú podieľať odborníci a partneri, nakoľko účinnosť plnenia programu je možné zvýšiť len na základe partnerstiev. Vhodnými partnermi sú podnikatelia a subjekty so skúsenosťami vo sfére čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

7 Záver

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je spracovaný na báze viacerých dokumentov a v súlade s príslušnými zákonnými predpismi. Časť PHSR je zameraná na komplexnú analýzu v oblastiach ako demografia, nezamestnanosť, hospodársku oblasť, sociálnu a technickú infraštruktúru a iné oblasti, ktoré popisujú a analyzujú súčasný stav v obci, ktorý je detailnejšie rozpracovaný v SWOT analýze popisujúcej silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia.

Veľký význam pre realizovanie jednotlivých prioritných oblastí bude mať úroveň riadenia a koordinácie celého procesu prípravy projektov a ich presadzovania na národnej úrovni. Program je potrebné hodnotiť ako dokument otvorený, ktorý môžu orgány obce priebežne doplňovať o nové aktivity, respektíve vypúšťať tie oblasti, ktorých realizácia nie je v možnostiach obce.

Hlavnou myšlienkou tohto dokumentu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť obce, vytvoriť slušné podmienky pre

ekonomický rozvoj obce, skrášliť ju a prispieť tak k tomu, aby sa v nej občania, ktorí v nej žijú, cítili dobre.

Jún 2008

Lenka Janíková
starostka obce

Pracovná skupina:

Ing. Martin Liška

Lenka Janíková

Yveta Oravcová

Oľga Suržinová